

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра української мови та славістики**

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць

Випуск 14

Рівне – 2025

*Рекомендовано до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 8 від 30 червня 2025 року)*

Рецензенти:

Ніколаєнко Л. І., кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу слов'янських мов Інституту мовознавства імені О. О. Потебні;

Мединська Н. М., доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та методик викладання, проректор з наукової роботи Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука;

Деменчук О. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету.

Редакційна колегія:

Адах Н. А., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ (*заст. гол. ред.*);

Антончук О. М., канд. пед. наук, доцент кафедри української мови та славістики РДГУ;

Архангельська А. М., докт. філол. н., професор кафедри славістики (секція україністики) Університету ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка);

Вокальчук Є. Л., канд. пед. н., доцент, завідувач навчально-методичного кабінету Рівненського економіко-технологічного коледжу НУВГП;

Волос Н. П., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ (*гол. ред.*);

Гаврилюк Н. В., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ (*заст. гол. ред.*);

Максимчук В. В., канд. філол. н., доцент, завідувач кафедри української мови і літератури НУ «Острозька академія»;

Мороз Л. В., канд. філол. н., професор, завідувач кафедри іноземних мов РДГУ;

Ніколайчук Г. І., канд. пед. н., професор, декан філологічного факультету РДГУ;

Павлюк Н. П., канд. пед. наук, доцент кафедри української мови та славістики РДГУ;

Ричагівська Ю. Є., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ (*заст. гол. ред.*);

Совтис Н. М., докт. філол. н., професор, завідувач кафедри української мови та славістики РДГУ;

Шкарбан Т. М., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ;

Шульжук Н. В., канд. філол. н., доцент кафедри української мови та славістики РДГУ.

Л 59 Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць. Рівне : РДГУ. 2025. Вип. 14. 229 с.

До збірника увійшли матеріали конференції, присвяченої пам'яті професора Каленика Шульжука та професорки Галини Вокальчук, зокрема статті молодих дослідників і провідних фахівців у галузі філології та лінгводидактики.. У працях розглянуто актуальні питання граматики сучасної української мови, лексикології, проблеми мовної освіти, актуальні питання міжкультурної комунікації, мовно-літературні трансформації.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів-філологів, учнів шкіл.

Відповідальна за випуск – канд. філол. наук, доцент Н. П. Волос.

Видання здійснено в межах наукового проекту кафедри української мови та славістики Рівненського державного гуманітарного університету «Лінгвістичні студії молодих дослідників».

Совтис Наталія, Волос Наталія, Шкарбан Тамара

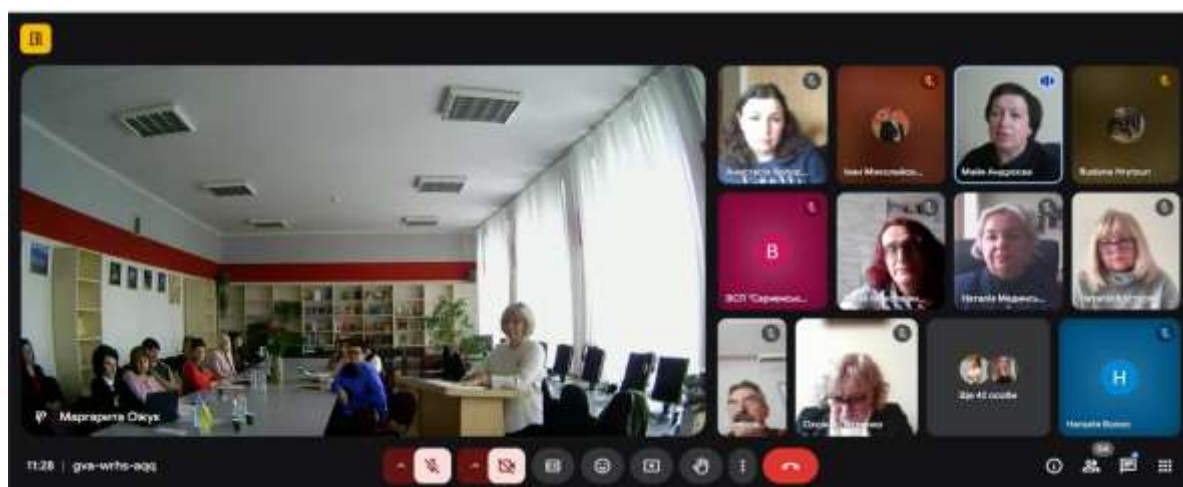
**Всеукраїнська науково-практична конференція
«УКРАЇНСЬКА МОВА
В НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА СВІТОВОМУ ВИМІРАХ»:
підсумки та здобутки (м. Рівне, 29 травня 2025 року)**

29 травня 2025 року філологічний факультет став локацією для проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції **«Українська мова в національному та світовому вимірах»**, зініційованої колективом кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету й присвяченої пам'яті очільників кафедри професора Каленика Шульжука та професорки Галини Вокальчук – мовознавців, добре знаних в Україні та за її межами.

Значна активність та увага як відомих науковців, так і молодих лінгвістів до проведеного заходу засвідчена відповідною географією зголошених до різних форм участі з багатьох регіонів України.

Співорганізаторами конференції стали Департамент освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Державний університет «Київський авіаційний інститут», *Національний університет водного господарства та природокористування*, Хмельницький національний університет.

Модерувала захід завідувач кафедри української мови професор Наталія Совтис, яка висловила слова щирої вдячності нашим відважним захисникам, які боронять Україну, її свободу та незалежність.

Наукову конференцію розпочав в.о. ректора професор Роман Павелків, який наголосив на важливості вивчення та популяризації української мови в сучасних умовах. Згадав керівник університету про безцінну спадщину багаторічних очільників кафедри, що стала фундаментом для подальшого розвитку.

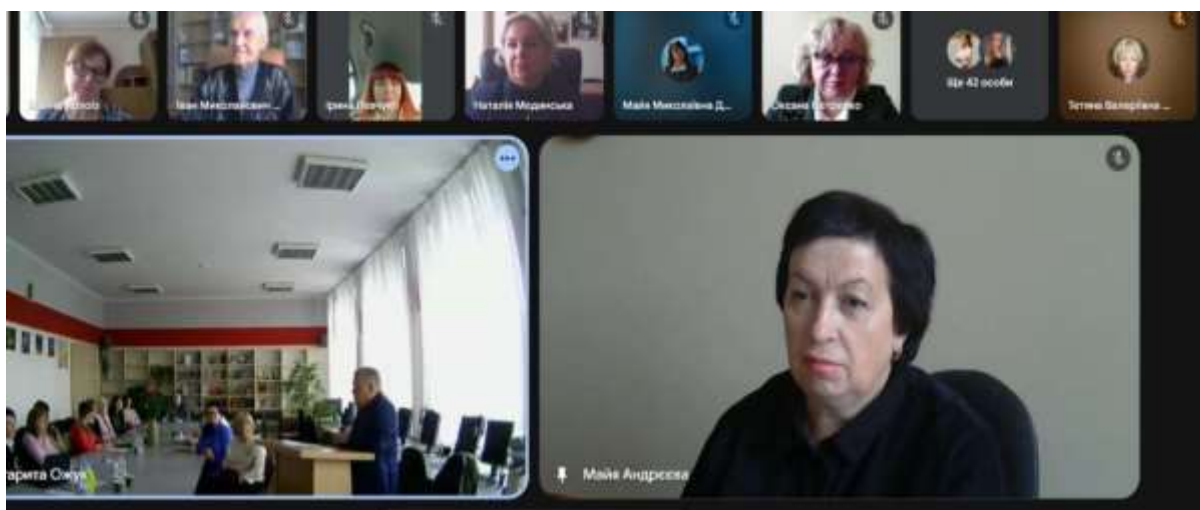
З вітальним словом до науковців звернулася проректор з інноваційної діяльності і міжнародного співробітництва професор Оксана Петренко, яка побажала успіхів у створенні потужної платформи для обміну думками, генерації нових ідей та зміцнення наукових зв'язків, а також закликала пам'ятати про неоціненний внесок тих, хто присвятив усе своє життя науці.

Зворушливими були спогади декана факультету професорки Галини Ніколайчук про Каленика Шульжука та Галину Вокальчук, чії імена стали невід'ємною частиною історії не тільки університету, але й науки загалом.

Свою підтримку висловила Майя Андреева, головний спеціаліст відділу професійно-технічної та вищої освіти департаменту освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації, побажавши плідної роботи, цікавих дискусій, що збагатять науковий світ, та незабутніх вражень, підкреслюючи значущість заходу для нашого регіону.

Із вітальним словом до гостей виступили:

Костусяк Наталія Миколаївна, завідувач кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор філологічних наук, професор;

Левчук Ірина Петрівна, завідувач кафедри історії та культури української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки, кандидат філологічних наук, доцент;

Малевиц Леся Дмитрівна, завідувач кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування, кандидат філологічних наук, доцент;

Мединська Наталія Миколаївна, проректор з наукової роботи Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, доктор філологічних наук, професор;

Сібрук Анастасія Володимирівна, в. о. завідувача кафедри української мови, історії та інформаційної діяльності Державного університету «Київський авіаційний інститут», кандидат філологічних наук, доцент;

Стишов Олександр Анатолійович, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

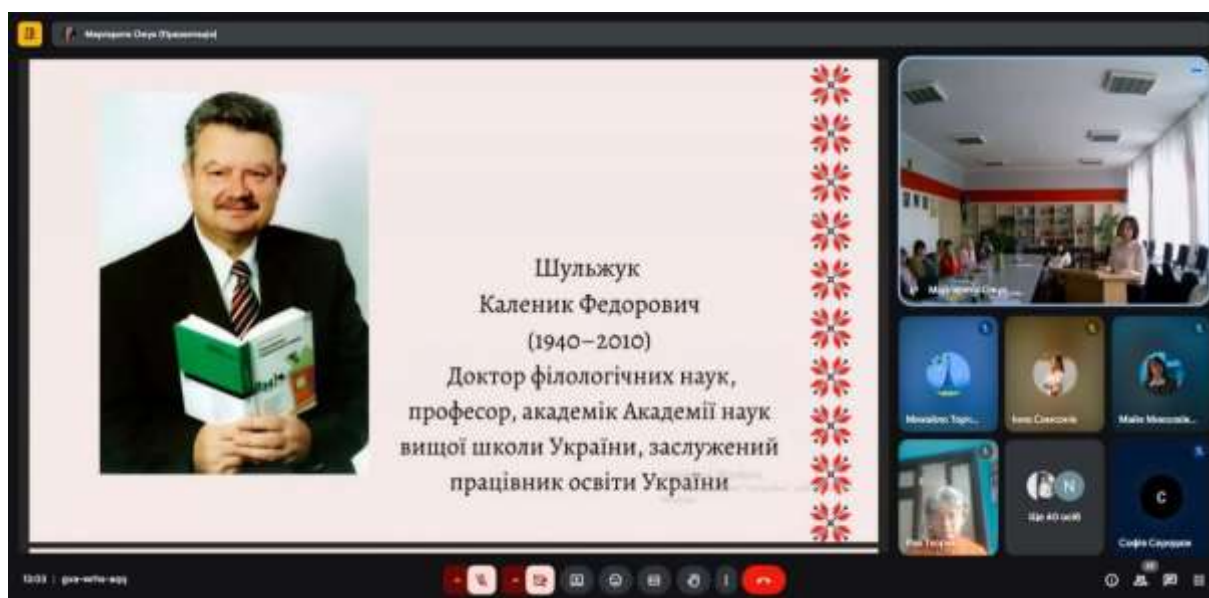
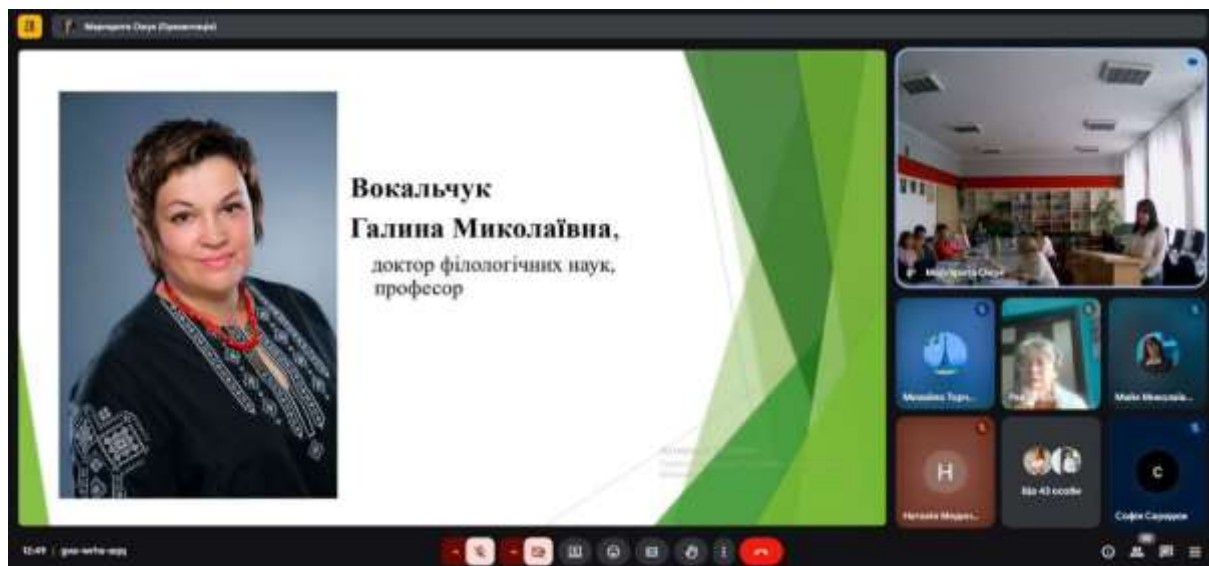
Сюта Галина Мирославівна, провідний науковий співробітник Інституту української мови НАН України, доктор філологічних наук, професор;

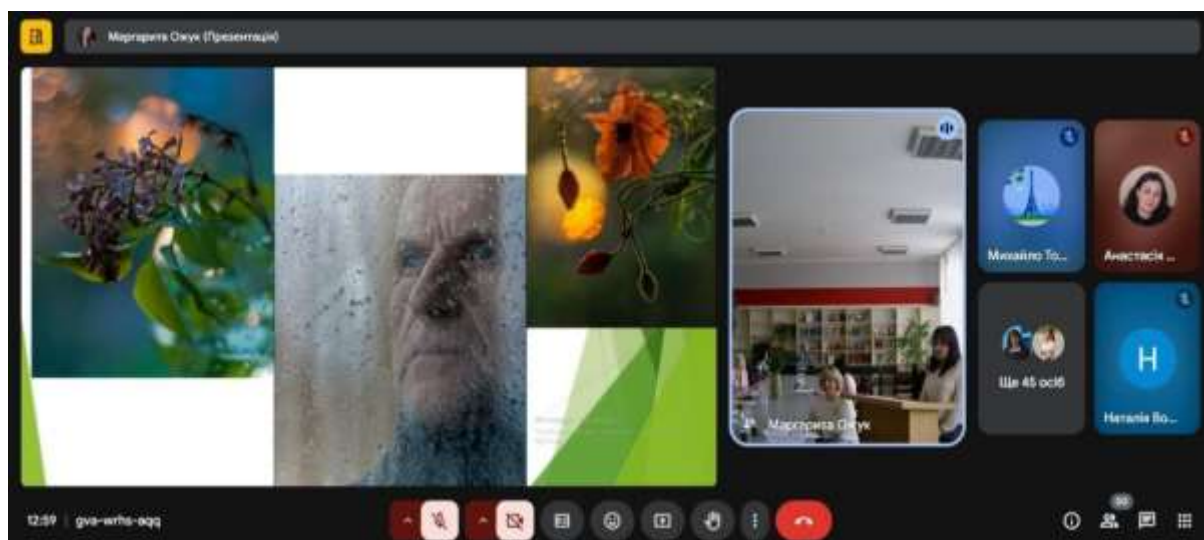
Торчинський Михайло Миколайович, доктор філологічних наук, професор кафедри української філології Хмельницького національного університету;

Хом'як Іван Миколайович, доктор педагогічних наук, професор кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія», дійсний член АН ВШ України.

Особливо цінними для присутніх на пленарному засіданні стали спогади-презентації про творчосвіт професора Галини Вокальчук та граматичну концепцію професора Каленика Шульжука, які виголосили колишні аспірантки, а нині продовжувачки наукових традицій кандидати філологічних наук доценти Наталія Гаврилук та Юлія Ричагівська.

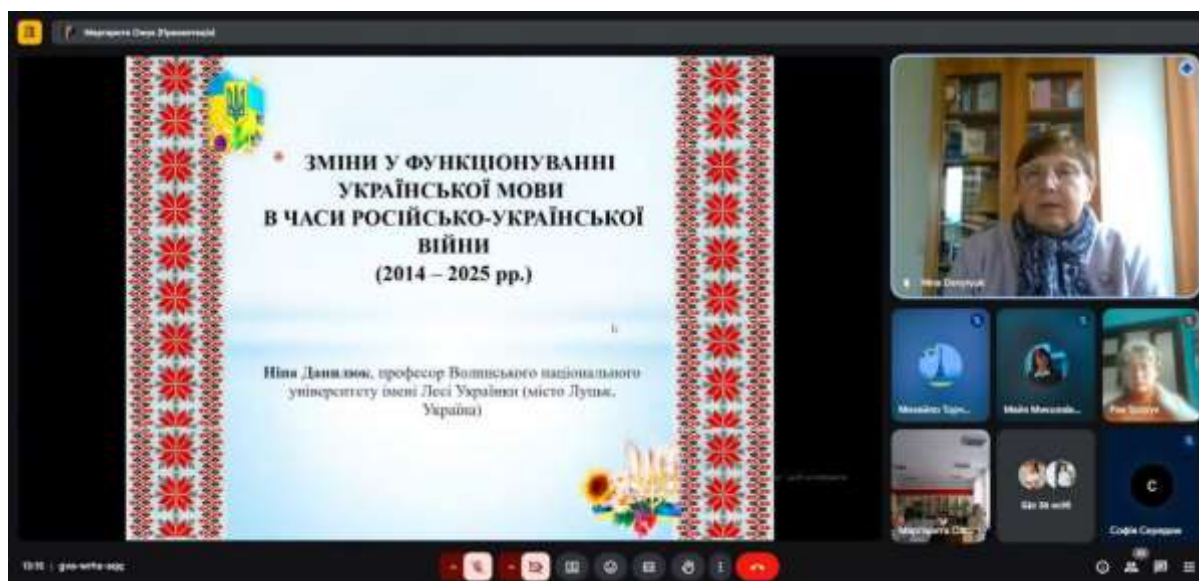

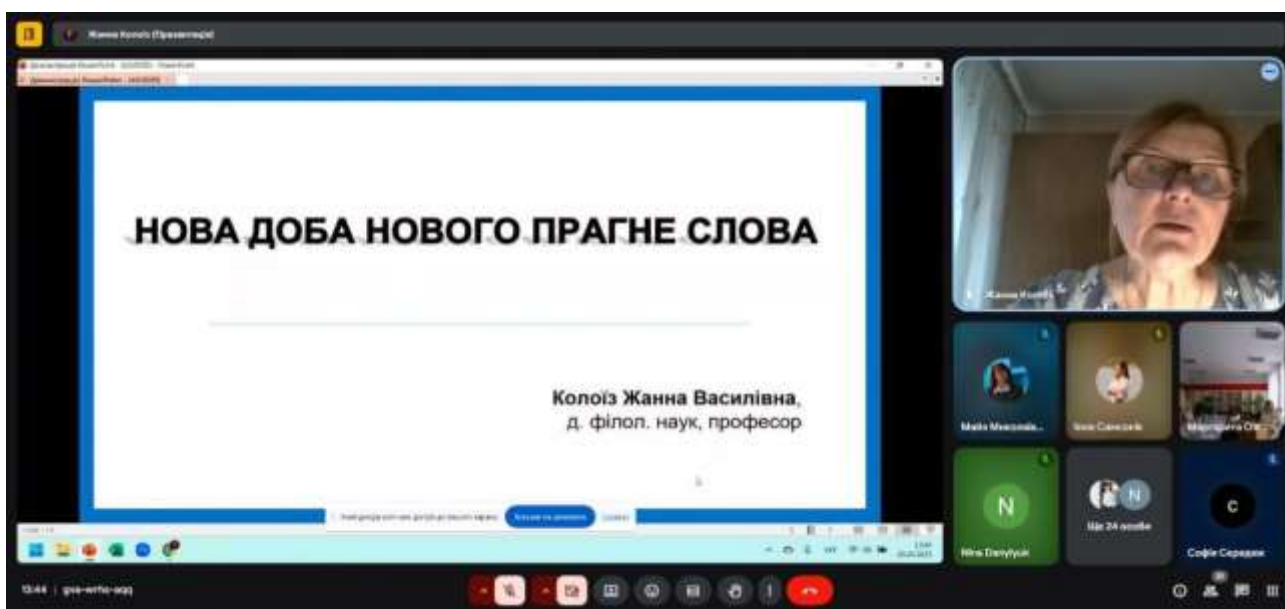
До участі в конференції цьогоріч долучилися знані науковці та здобувачі освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту української мови НАН України, Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, Криворізького державного педагогічного університету, Національного університету «Львівська політехніка», Національного університету біоресурсів і природокористування України, Національного університету «Острозька академія», Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, а також викладачі-методисти коледжів Рівненщини, учні місцевих ліцеїв, у тому числі слухачі Рівненського відділення Малої академії наук.

На пленарному засіданні із доповідями виступили:

Данилюк Ніна Олексіївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки. «Зміни у функціонуванні української мови в часи російсько-української війни».

Колоїз Жанна Василівна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Криворізького державного педагогічного університету. «Нова доба нового прагне слова...».

Степаненко Микола Іванович, доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України. «Мілітарна неолінгвістика: лінгвокреативний вимір».

Торчинська Наталія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри слов'янської філології Хмельницького національного

університету. «Лінгвістична природа речень з узагальненою семантикою в українському синтаксисі».

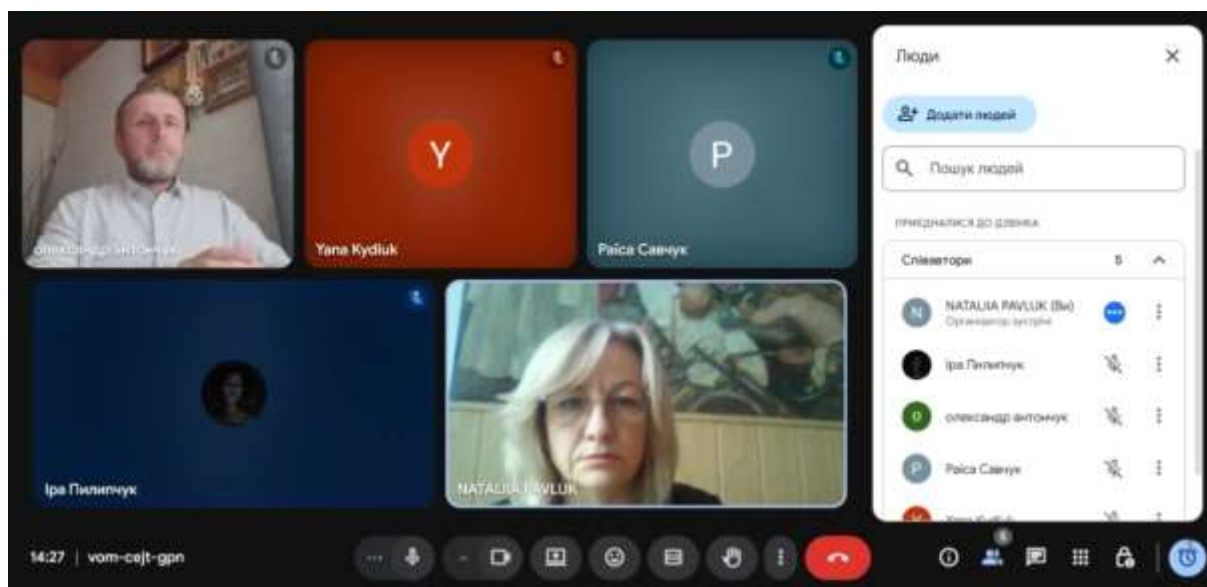

Наукове розмаїття конференції поповнили викладачі-методисти Відокремленого структурного підрозділу «Сарненський педагогічний фаховий коледж Рівненського державного гуманітарного університету», Відокремленого структурного підрозділу «Рівненський економіко-технологічний фаховий коледж Національного університету водного господарства та природокористування», Відокремленого структурного підрозділу «Дубенський педагогічний фаховий коледж Рівненського державного гуманітарного університету». Свої дослідницькі проекти представили учні Обласного наукового ліцею в м. Рівне Рівненської обласної ради, Рівненського ліцею «Український» Рівненської міської ради, ОЗ «Зарічненський ліцей № 1» Зарічненської селищної ради Вараського району Рівненської області, Гощанського академічного ліцею, комунального закладу «Клеванська санаторна школа I – III ступенів» Рівненської обласної ради, Вербенського ліцею Демидівської селищної ради, Сарненського ліцею 5 Сарненської міської ради.

Під час науково-практичної конференції зі здобувачами освіти поділилися цінним досвідом відомі та зрілі науковці, зокрема 59 докторів і кандидатів наук.

У межах конференції відбулися секційні засідання, на яких понад 100 учасників виголошували повідомлення із граматики, лексикології, української неології та неографії, діалектології, перекладознавства, лінгводидактики, мовної освіти, стилістики та культури мовлення, психолінгвістики, концептології, компаративістики, літературознавства.

Переконані, що подібні заходи сприяють збереженню та примноженню наукової спадщини України, водночас активізують майбутні дослідницькі пошуки.

Дякуємо усім учасникам конференції, завдяки яким наш захід був не лише науковим обговоренням, а й теплим спогадом, сповненим поваги та вдячності.

ЗМІСТ

НА ПОШАНУ СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ
ПРОФЕСОРА КАЛЕНИКА ФЕДОРОВИЧА ШУЛЬЖУКА ТА
ПРОФЕСОРКИ ГАЛИНИ МИКОЛАЇВНИ ВОКАЛЬЧУК

Адах Наталія, Гаврилюк Наталія

ЗАВЖДИ В ПОШУКАХ НОВОГО: ТВОРЧОСВІТ ПРОФЕСОРА ГАЛИНИ
МИКОЛАЇВНИ ВОКАЛЬЧУК.....4

Ричагівська Юлія

ГРАМАТИЧНІ ОБРІЇ ПРОФЕСОРА КАЛЕНИКА ШУЛЬЖУКА.....13

РОЗДІЛ 1

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ГРАМАТИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА
СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ ЄС

Барчук Людмила

СТИЛІСТИЧНИЙ СИНТАКСИС ЯК РОЗДІЛ ЛІНГВОСТИЛІСТИКИ.....20

Волос Наталія, Авдейчик Катерина

СИНТАКСИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ З ОЗНАЧЕННЯМИ В РОМАНІ «ЗА СПИНОЮ»
ГАСЬКИ ШИЯН: СТРУКТУРНО-ФУНКЦІЙНИЙ АСПЕКТ.....25

Волос Наталія, Баковецька Дарина

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ СКЛАДНИХ
СПОЛУЧНИКОВИХ КОНСТРУКЦІЙ НЕРОЗЧЛЕНОВАНОЇ СТРУКТУРИ В
ТЕКСТАХ ТВОРІВ А. КОКОТЮХИ.....32

Волос Наталія, Сукало Тетяна

ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДНИХ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ РЕЧЕНЬ У
ТВОРАХ НАТАЛІЇ ГУРНИЦЬКОЇ.....39

Шкарбан Тамара, Бабич Христина

СКЛАДНОСУРЯДНІ РЕЧЕННЯ У ПРОЗІ МАРІЇ МАТІОС.....47

Шульжук Наталія, Бальчаровська Богдана

МОРФОЛОГІЧНІ ВЕРБАЛІЗАТОРИ ЕМОЦІЙ У РОМАНІ «НЕ ОЗИРАЙСЯ І МОВЧИ» М. КІДРУКА.....	53
---	-----------

Шульжук Наталія, Пляшко Софія СИНТАКСИЧНІ МАРКЕРИ СІМЕЙНОГО КОНФЛІКТУ В ПОВІСТІ «КАЙДАШЕВА СІМ'Я» І. НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО.....	66
---	-----------

Шульжук Наталія, Тарасюк Анастасія ПРАГМАЛІНГВІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗВЕРТАНЬ У ХУДОЖНЬОМУ МОВЛЕННІ ЛІНИ КОСТЕНКО (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «МАРУСЯ ЧУРАЙ»)	78
---	-----------

РОЗДІЛ 2

ЛЕКСИЧНА СИСТЕМА МОВИ В ЇЇ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКАХ І ДИНАМІЦІ

Буян Софія ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ПОВЕДІНКИ В ІНТЕРНЕТІ: СЛЕНГ, ЕМОДЗІ, МЕМИ,	93
--	-----------

Маслова Юлія РЕПРЕЗЕТАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІННОЇ ЛЕКСИКИ У ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ ВОЄННОГО ПЕРІОДУ.....	98
--	-----------

Омельковець Руслана, Свірса Діана КОГНІТИВНО-ЛІНГВІСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ НОМІНАЦІЇ «БУДЯК ПОНИКЛИЙ» У ФОЛЬКЛОРНИХ ТЕКСТАХ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ЕТНОСЕМІОТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	111
--	------------

Самсонік Інна СУЧАСНИЙ МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК МОВНЕ ЯВИЩЕ.....	117
--	------------

Ясак Світлана ТИПОВІ АНОРМАТИВИ В МОВЛЕННІ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА.....	124
---	------------

РОЗДІЛ 3

МОВНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Антончук Олександр

СУЧАСНИЙ ПІСЕННИЙ ДИСКУРС У МОВНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.....132

Жакун Людмила

**ФОРМУВАННЯ МОВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ».....139**

Левкович Софія

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ДІАЛЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ В
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....145**

Левшунова Олена

**ЕСЕ ЯК ВИД НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ НА ЗАНЯТТЯХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....150**

Павлюк Наталія

**ВПЛИВ МЕМІВ, РЕКЛАМИ Й ВІДЕО НА ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ У ШКОЛІ.....158**

РОЗДІЛ 4

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Білоконенко Людмила

МІЖКУЛЬТУРНІ ВІДМІННОСТІ ЯК ДЖЕРЕЛО КОНФЛІКТІВ.....174

Прохасько Маркіян

**ТЛУМАЧЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ ЯК РОБОТА АВТОРА З
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....182**

РОЗДІЛ 5
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ
СУСПІЛЬНИХ КРИЗ І ВИКЛИКІВ

Іванова Ольга

ВТІЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЕКЗИСТЕНЦІЙНИХ КАТЕГОРІЙ У ПОВІСТІ-ПРИТЧІ
Р. БАХА «ЧАЙКА ДЖОНАТАН ЛІВІНГСТОН».....191

Носок Анастасія, Савенок Марія

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ КОНЦЕПТУ ХАТА В «КОБЗАРІ» ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.....196

Оздемір Оксана

СИМВОЛІКА РОМАНУ ІЄНА БЕНКСА «ОСИНА ФАБРИКА».....206

ХРОНІКА

Совтис Наталія, Волос Наталія, Шкарбан Тамара

Всеукраїнська науково-практична конференція «УКРАЇНСЬКА МОВА В
НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА СВІТОВОМУ ВИМІРАХ» (м. Рівне, 29 травня
2025 року).....212

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....223

ЗМІСТ.....225

Наукове видання

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць «Лінгвістичні студії молодих дослідників»

У збірнику збережено авторську орфографію і пунктуацію

Автори опублікованих матеріалів несуть повну
відповідальність за підбір, точність наведених фактів,
цитат, власних найменувань, статистичних та інших відомостей

Випуск 14

Головний редактор *Волос Н. П.*

Заступники головного редактора *Адах Н. А., Гаврилюк Н. В., Ричагівська Ю. Є.*

Відповідальна за випуск *Волос Н. П.*

Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць. Рівне : РДГУ. 2025. Вип. 14.
229 с.

Linguistic Studios of Young Researchers: A Collection of Scientific Papers. Rivne: RSUH. 2025.
Issue 14. 229 p.

This collection includes materials from a conference dedicated to the memory of Professor Kalenyk Shulzhuk and Professor Halyna Vokalchuk, including articles by young researchers and leading experts in philology and linguodidactics.

For scholars, teachers, graduate students, philology students, and schoolchildren.

This publication was produced as part of the research project "Linguistic Studios of Young Researchers" by the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies at Rivne State Humanitarian University.

Адреса редколегії:

кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука
Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Пластова, 31, м. Рівне, 33000.